

Helena Wellershaus

046-359 52 73

helena.wellershaus@lund.se

Miljönämnden

Program för trygghets- och säkerhetsarbete i Lunds kommun

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har beslutat uppdra åt kommunkontoret att ta fram förslag till ett program för trygghets- och säkerhetsarbete i Lunds kommun. Förslaget har sänts på remiss till kommunens förvaltningar och bolag samt till andra organisationer som kan ha särskilt intresse i frågan.

Det samlade säkerhetsarbetet omfattar krisberedskap, civilt försvar, säkerhetsskydd, skydd mot olyckor, IT-säkerhet, informationssäkerhet, säkerhet för anställda och förtroendevalda, skalskydd, systematiskt brandskyddsarbete, samordning av olycks- och brottsförebyggande arbete och försäkringssamordning. Arbetet leds och samordnas av kommunkontoret och dess enhet för trygghet och säkerhet.

Miljönämnden föreslås besluta att anta förvaltningens remissvar som sitt eget och därmed tillstyrka programmet för trygghets- och säkerhetsarbete i Lunds kommun 2019-2022.

Beslutsunderlag

MN Tjänsteskrivelse 2019-04-16 dnr MN 2019/0023.3 och dnr MR 2019.1886.2

Remiss avseende program för trygghet och säkerhet i Lunds kommun 2019-03-05 dnr KS 2018/0316

Förslag till program för trygghets- och säkerhetsarbete 2019-2022 (remissutgåva) 2019-02-01

KS Tjänsteskrivelse 2019-02-11 dnr KS 2018/0316

Protokollsutdrag från kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-02-25

Barnets bästa

Programmet för trygghets- och säkerhetsarbete i Lunds kommun berör i hög grad barn och ungdomar. De är särskilt berörda av åtgärder när det gäller brotts- och olycksförebyggande arbete.

Det framgår dock inte av remissen om barn och ungdomar via något forum, till exempel ungdomstinget, fått vara med i processen att arbeta fram programmet.

2019-04-16

Diarienummer

MN 2019/0023.3

MR 2019.1886.2

Ärendet

Det samlade säkerhetsarbetet omfattar krisberedskap, civilt försvar, säkerhetsskydd, skydd mot olyckor, IT-säkerhet, informationssäkerhet, säkerhet för anställda och förtroendevalda, skalskydd, systematiskt brandskyddsarbete, samordning av olycks- och brottsförebyggande arbete och försäkringssamordning. Arbetet leds och samordnas av kommunkontoret och dess enhet för trygghet och säkerhet.

Inget samlat styrdokument finns idag för hur kommunen ska arbeta med de delområden som berörs eller hur säkerhetsfrågor ska hanteras eller samordnas. Kommunstyrelsen har därför beslutat att uppdra åt kommunkontoret att ta fram förslag till ett program för trygghets- och säkerhetsarbetet i Lunds kommun. Förslaget är framtaget i bred samverkan inom kommunen och med externt stöd av Public Partner AB.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat sända programförslaget på remiss till kommunens nämnder, bolag och till andra organisationer som kan ha särskilt intresse i frågan.

Miljöförvaltningens synpunkter och ställningstaganden

Generella synpunkter

Miljöförvaltningen ställer sig positiv till programmet för trygghets- och säkerhetsarbete i Lunds kommun. Kommunen har länge varit i behov av ett samlat styrdokument innefattande kommunens ambition när det gäller frågor om trygghet och säkerhet och hur dessa frågor ska hanteras och samordnas. Programmet är övergripande och miljöförvaltningen är inte berörd i alla delar.

Miljöförvaltningen vill poängtera att det är av största vikt att förvaltningen involveras på ett tidigt stadium, särskilt i frågor där våra särskilda kompetenser behövs och bör efterfrågas, såsom krisberedskap, skydd mot olyckor och säkerhet för anställda och förtroendevalda. Förvaltningen ser fram emot en nära och tät dialog med kommunkontorets enhet för trygghet och säkerhet.

För en bättre helhetsbild skulle det vara önskvärt och värdefullt om programmet kunde kopplas till andra aktörers planer och program för trygghet- och säkerhetsarbete, till exempel Region Skåne, Länsstyrelsen och Sydvatten.

Förvaltningen vill även lyfta frågan om den ökade administration som programförslaget innebär, exempelvis genom ytterligare rapportering. En strategisk uppbyggnad av rapporteringssystem och utformning av systemstöd kanske kan minska behovet av rapportering och därigenom även den administrativa belastningen

2019-04-16

Diarienummer

MN 2019/0023.3

MR 2019.1886.2

på förvaltningarna. Alla nämnder kanske inte heller behöver rapportera med samma frekvens.

Synpunkter på utvalda fokusområden

Under programperioden 2019-2022 kommer Lunds kommun att särskilt fokusera på fem områden. För de olika fokusområdena vill miljöförvaltningen delge följande synpunkter och kommentarer.

Olycksförebyggande arbete

När det gäller det olycksförebyggande arbetet är miljöförvaltningens granskning av planer synnerligen viktig. Vi står inför klimatförändringar som bland annat kan medföra så kallade "hundraårsregn", vilket kan innebära att dagvattenbrunnar inte kommer att kunna ta hand om allt vatten. En åtgärd skulle kunna vara att begränsa hårdgörning av mark genom förbättrad fysisk planering så att vattnet ges möjlighet att avrinna naturligt, vidare att minimera skador där hårdgörning inte kan undvikas. Det skulle kunna innebära att man använder genomträngliga ytor, istället för konventionell asfalt eller cement och att man bygger gröna tak.

Plangranskningen ger även en möjlighet för förvaltningen att i tid uppmärksamma planförfattare och nämnder på exempelvis olämplig lokalisering av förskolor och skolor med tanke på trafik, buller och förorenad mark. Förutom att olyckor förebyggs sparar kommunen pengar, i och med att dyra åtgärder i efterhand kan undvikas.

En tät kommunikation och ett gott samarbete med berörda aktörer är av största vikt. Det är synnerligen viktigt att en god dialog upprätthålles mellan kommunens förvaltningar och de kommunala "bolagen" (exempelvis Sydvatten, VA SYD och Räddningstjänsten Syd). Miljöförvaltningen vill betona vikten av att förvaltningen informeras och involveras i ett så tidigt skede som möjligt, då erfarenheten visat att allmänheten vänder sig till miljöförvaltningen för att få trygg och säker information.

Bygga motståndskraft och krishanteringsförmåga

Vid uppbyggnad av motståndskraft och krishanteringsförmåga vill miljöförvaltningen poängtera några viktiga byggstenar. Arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) bör ges hög prioritet för att nå en mer likartad bedömning och tydlighet i frågor som berör flera förvaltningar. Exempelvis bör arbetet med mallarna utvecklas och likriktas.

Erfarenhetsmässigt vet förvaltningen att det finns en viss tröghet i systemet att informera snabbt via de kommunikationskanaler som kommunen förfogar över. Det kan också uppstå kommunikationsmissar i överföringen av information, dels mellan förvaltningar och

2019-04-16

Diarienummer

MN 2019/0023.3

MR 2019.1886.2

politiker, dels brett till kommuninvånarna. Här kan exempelvis möjligheterna att nå ut med information snabbt via hemsidan förbättras.

Media har under senaste året rapporterat om samhällets bristfälliga krishanteringsförmåga när det gäller tillgång till livsmedel. Vid en kris drabbas samhällsviktiga verksamheter som äldreomsorg, förskolor och skolor hårt. Det är därför önskvärt att Lunds kommun ligger i framkant med arbetet att utveckla en plan som säkrar livsmedelsförsörjningen till de kommunala verksamheterna där det är nödvändigt.

Ett annat exempel är utveckling av kommunens nödvattenplan. Eftersom antalet nödvattenbehållare är begränsat, måste de kommunala verksamheterna prioritera var behållarna ska utplaceras. Dessutom bör nödvattenplanen kompletteras med ett schema för vakthållning av vattenbehållarna, då det finns stor risk för sabotage eller för desperata aktioner vid utebliven vattenleverans.

Bygga ett gott säkerhetsskydd

En viktig aspekt som ligger till grund för programförslaget är att berörda förvaltningar och nämnder ges möjlighet att arbeta med upprättandet av en kommunövergripande säkerhetsanalys och därmed ett fungerande trygghets- och säkerhetsprogram.

Förebygga brott

Miljönämndens tillsynsuppdrag är en del av den offentliga myndighetskontroll som syftar till att samhällets lagar och regelverk efterlevs i samhället. I miljönämndens verksamhet ingår således både att förebygga och beivra brott.

Miljönämnden har under 2018 fått tillfälle att yttra sig över remissen samverkansöverenskommelse mellan Lunds kommun och lokalpolisområde Lund 2019-2022 (dnr N2018/0085.4 och MR 2018.1779.3)

Förebygga hot och våld mot anställda och förtroendevalda

Ett mycket viktigt fokusområde är det som handlar om att förebygga hot och våld mot anställda och förtroendevalda. Då det handlar om de grundläggande möjligheterna att arbeta och verka i offentlig verksamhet och demokratins förutsättningar, bör fokusområdet ges större utrymme på programstadiet. Frågan är i hög grad strategisk och långsiktig och handlar i förlängningen om samhällets hållbarhet och motståndskraft.

En fråga som inte lyfts alls i programmet är behovet av ett gemensamt och centralt stöd när situationer av varierande karaktär råkar uppstå. Förvaltningen menar att såväl medarbetare som förtroendevalda kan behöva stöd och hjälp vid exempelvis ett obehörigt föregivande av allmän ställning, "identitets-stöld" eller annan liknande situation.

2019-04-16

Diarienummer

MN 2019/0023.3

MR 2019.1886.2

I programmet talas om analyser, information och utbildningsinsatser, men det sägs inget om vilket praktiskt stöd som ska kunna erbjudas de som drabbas. Förvaltningen föreslår att framtagandet av sådant stöd eller i vart fall klarläggande av rutiner kring detta, tas med som en av de aktiviteter som listas.

Säkerhetsklassning av anställda och förtroendevalda bör också ses över och klargöras.

Motverka otillåten påverkan och korruption

SKL har uppmärksammat dessa frågor och har därför skapat nätverk tillsammans med kommuner och regioner för att förebygga och motverka fusk, oegentligheter och bedrägerier inom välfärdssektorn. Organisationen Transparency International genomför också årliga undersökningar och i deras årliga ranking över korruption sjunker Sverige som nation. Fokusområdet bedöms således ha blivit viktigare över tid. Förvaltningens uppfattning är att det finns en hög moral och yrkesetik hos de anställda och risken för korruption bedöms vara förhållandevis liten. Förvaltningens anställda informeras löpande om regelverket kring bisysslor och kommunens riktlinjer för mutor och korruption.

Sammanfattande ställningstagande

Miljönämnden ställer sig mycket positiv till att det har utarbetats ett övergripande styrprogram för trygghets- och säkerhetsarbete i Lunds kommun.

Ökad administration och rapportering kommer att medföra en högre belastning av förvaltningens personalresurser. Därför är det viktigt att trygghets- och säkerhetsarbetet ges verktyg, såsom samordningsstöd och mallar, för att kunna utföras rationellt och tidsbesparande.

Förvaltningens förslag till beslut

Miljönämnden föreslås besluta

att anta förvaltningens remissvar som sitt eget och därmed tillstyrka programmet för trygghets- och säkerhetsarbete i Lunds kommun 2019-2022.

Björn Berséus
Miljödirektör

Helena Wellershaus
Miljöinspektör

Beslut expedieras till:
Kommunkontoret